

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 35 ANULU XXI.

Sabiu, in 29 Aprile (11 Maiu) 1873.

Telegrafulu este de doue ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditiua foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelate pârti ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscrutele se platescu pentru întâi'a ôra cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ôra cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sinodulu archidieceanu.

Siedinti'a VII. in 21*) Apr. dupa amedi.

Protocolulu siedintiei antecedente nefiindu gat'a nu se cetesce. Moldovanu face o interpellatiune in privinti'a scôlei din Câmpeni, in urm'a cãrei din partea presidului se face o espunere despre starea cea incurcata a acelei scoli si despre nisuinti'a consistoriului de a aplanã cestiunea acesi'a, precum si despre greutãtile preste cari a datu cându a voit'u a tramite comisari in fati'a locului, adauge ca cu tôte aceste consistoriulu va luã mesurile de lipsa spre ulterior'a decidere a afacerii scôlelor din Câmpeni si in sesiunea venitoria va respunde la interpellatiune.

La ordinea dilei este continuarea bugetului si adeca stipendiile de câte 200 fl. la universitate in afara si 100 fl. si de câte 50 fl. in patria din fondulu Mogaianu. Fiinduca erau prezentate nise rugãri, prin cari se cere urcarea stipendiilor asiã se continua discussiunea intrerupta de inainte de amedi totu in acesti'asi objectu si dupa ce Han'i'a cere sa se cetesca motivãrile petentiloru se decide ase pune afara de stipend. de câte 200 fl. alte 400 la dispusitiunea consistoriului, cá la casu de lipsa dovedita se se pôte satisfacere cererei petentiloru, câtu pentru stipendiile din patria remãnu cá si mai înainte si specialu la cererile lui Zacharia Mog'a si Eugenu Mog'a, cá urmasi ai testatôrelni se reflecteã, ca testamentulu e respectatu, deca ceteris paribus patentii au preferintia neconditionata. La stipendiulu pentru unu elevu in institutu de agronomia (Dem. Comsi'a) se decide cá acel'a dela 400 sa se urce la 600 fl. spre asi pôte face respectivulu cursulu de pracsã. Cu ocasiunea acesi'a comisiunea propune cá stipendiile sa se dea de aci inainte anticipando si se primesce.

Comisiunea mai propune cá imprumuturile reciproce ale fondurilor successive sa se depureze, asiã încãtu sa nu mai fia datoriu fondu la fondu. Capitanulu c. r. Const. Stezariu, cá representante alu consistoriului epitropescu, arata ca manipuliunea cea incurcata cu imprumutãrile, datã de cându fondurile inca nu erau in administratiunea bisericiei nôstre. Acum inse se iau mesuri si consistoriulu epitropescu va stãru cá încãtu se pôte sa se limpedesca fondurile de datoriele reciproce, asiã ce-va inse cere si tempu. Mai indelungu se invertit discussiunea in urm'a propunerii comisiunei spriginita de D. Manole, conformu cãrei partea cea mai mare a sumei elocate in Cass'a de pastrare in Sabiu sa se prefaca in obligatiuni urbariali. Represent. consist. c. r. capit. Stezaru reflecteã ca sum'a din cass'a de pastrare e la parere mare, dara apartiene la mai multe fonduri si se pôte intemplã, cá mãne poimãne sa fia lipsa de bani si sa nu stãmu atunci in locu; sa nu creã nimenea ca aci e vr'o alta neregularitate. Dupa ce iau mai multi cuventulu Macelarulu face propunere ca banii elocati in cass'a de pastrare sa remãna acolo. D. Manole sustiene propunerea comis. si departa ori-ce prepusu de neincredere in bun'a administratiune dela epitropi'a nôstra, pentruca cá membru alu comisiunei bugetarie a avutu ocasiune sa se convingã, ca aci este unu modulu de comptabilitate, dara cu tôte aceste cá omu, care are putiena pracsã in afaceri de aceste e convinsu ca aru fi mai bine deca s'aru urmã cum a propusu comisiunea. In sine se primesce, punenduse la votu propunerile, propunerea lui Macelarulu.

Dupa terminarea bugetului, se pune la ordinea dilei vesificarea deputatiloru si se vesifica: Branu de Lemeny, Buzdugu, P. Trombitasiu; cestoru doi din urma li se dã concediu. Siedinti'a urmatôrie e duminica dupa esirea din bisericã. —

Sabiu 28 Aprile.

Impressiunea ce ni-a lasat'o sinodulu din acestu anu, la întâi'a privire este, ca s'a discutatulu multu si s'a facutu putienu. Pentru ca de a si fostu cinci-spradiece siedintie si relativu lungi siedintie, afara de votarea bugetului, de alegerea asesoriloru consistoriali, votarea regulamentelor pentru esamenarea candidatiloru abia vomu gasi cev'a lucru mai de importantia intre lucrãrile sinodului ce a decursu. De aci inse aru pôte face cine-va deductiunea ca pentru o isprava asiã mica, la ce atãtea mari si lungi sinode?

Omulu inse este datoriu sa nu stea nici odata sub impressiunea cea d'antãin, ci sa caute a cunôsce unu lucru din tôte pârtile sele.

Sinodulu espiratu, privitu in totalitatea lui, ne da o infatișare in carea potemu celf ca pre ce trãptã a constitutionalismu ne aflãmu; ne da o infatișare despre câtu amu fostu de reu inainte si câtu are sa se faca de aci inainte pâna cându sa ajungemu sa ne bucurãmu de fruptele cele mature ale constitutionalismului; totu odata ni spune, ca constitutionalismulu a inceputu cu radiile luminei sele a alungã si cele de pre urma umbre ale intunereculu ereditu din trecut, si opresce pre cele ce sub alte forme voru a se veri pre venitoriu.

Este lucru natural, ca încãtu pentru trãptã constitutionalã pre carea ne aflãmu, nu putemu sa ne inaltãmu noi pre noi insine, dara nu ne voru inaltã nici alii pâna nu vomu vedã pre toti reprezentantii poporului desbracati de ori-ce consideratiuni personali sãu de clica, pâna cându voru vorbi unii deputati numai dupa apretuierã loru individualã, fãra de respectu la lege, la natur'a legii, la natur'a organismulu creatu de lege si la natur'a desvoltãrei acestu organismu in si prin elementele sele proprie, pâna cându se voru aflã câte unii cari in modu absurdu voru cadã in cursele acelu, ce prin cuventulu „consistorialistu“ voru scã a inchide ochii si urechile la tôte câte voru vedã si audi la si dela pretinsii neconsistorialisti.

Ce reu este a nu fi la inaltimea acesi'a, ne dovedesce trecutul. Unu corpu asiã de mare cum este alu natiunei nôstre perdiendu-si cunoscinti'a constitutiunei bisericiei sele s'a împãrtitu in bisericã cu caracteru absolutistich, a primitu si in biseric'a sea obiceiuri straine. Tôte aceste l'a desolatulu, l'a daraburitu in sine mai întâin si pre fia-care particea a pusu mai pre urma strainii picioralu. A datu Ddieu si egal'a indreptãtãre a venitulu sa delature povãr'a de pre pepturile nôstre, acum trebuie sa ni dãm silinti'a a respirã regulatu prin o vietiã carea nu are inaintea ochiloru numai plãceri individuali, sãu familiari, sãu de rudenia, sãu de clica, ci un'a carea se conformeãza legiloru. Si acesi'a s'a veditu in sinodulu espiratu ca a inceputu a se face, pentru ca interesele particulari au fostu combatute si voru fi inca, încãtu sperãmu si credemu, ca pre câtu nu va voi particularismulu sa dispara de sine, elu va fi alungatu de puterea principiiloru.

Fatiã cu unu stadiu asiã de imbucuratoriulu alu lucruriloru nu ne potemu mirã destulu de cele intemplate in siedintiele de luni si marti cându fũ vorb'a de alegerea senatulu scolasticu. Nu ne potemu esplicã lamuritu inca nesciinti'a sãu o remasiã de interesu personalu, acesi'a tempulu are se o dovedesca, a venitulu si a octroatu pre basea unei octroãri de acum trei ani unu lucru strainu organismulu creatu de statutulu organicu, intielegemu inspectoratulu referintelu scolasticu, deca e permisulu sa intrebuinãm cuvintele ce s'au intrebuinãtu de cei ce au creatu octroatiunea.

Vomu parã aspri in espesioni pre cându noi fãtia cu cestiunea scimu ca suntemu prã domoli. Sinodulu trebuieã se intre mai afundu in natur'a statutulu organicu, si atunci suntemu siguri ca nu cadã in erorea recunoscutã in fine din partea mul-

tor'a dupa lucrulu seversitu. Sinodulu trebuieã sa nu ia in consideratiune persônele nici in drãpt'a nici in steng'a, ci sa deslege principiulu conformu statutulu si naturei lui. Ce s'a intemplatulu inse? s'a pusulu principiulu la desbatere si multi se impedeau de persône; s'a pusulu principiulu la desbatere si o parte mare privã unu concludu sinodale mai multu decãtu legea fundamentale; s'a pusulu principiulu la desbatere si multi faceau cestiune de onôre din erorea sinodulu de acum trei ani. Premisele aceste false se intielege de sine, ca n'au pututu produce altu ce-va decãtu numai ceea ce suntu si ele.

Nu trebuie perdutu din vedere ca statutulu organicu are in vedere unu organismu, carele se desvoltã din sine si prin sine, si carele pretinde cá tôte particelele sa fia la locul loru spre a pôte funcioniã. Statutulu organicu mai departe a creatu sfere de activitate, cari au sa se intãresca prin desvoltarea si crescerea poporulu pre sine, dara totu odata sa intãresca pre poporu in mergerea pre piciorle sele proprie si pentru aceea a creatu reprezentantiile legiutôrie si administrative de josu pâna susu. Sinodulu inse prin crearea postulu de inspectoru ref. dupa cum se numesce ce a facutu? unu ce, care nu se tiene strinsu luatulu nici de un'a din reprezentantiile statutulu org., nici legiutôrie nici administrative, asiã încãtu, cându persôn'a respectiva aru fi de atare natura, si aru usã de pusetiunea sea aru incurcã totu organismulu de susu pâna josu.

Sa ne intipumu, ceea ce nu credemu ca se va intempra, ca ref. inspect. voiesce asi implini misiunea sea dara pentru uterea ce are dela sinodu nu se supune dispusitiuniloru consistoriulu si conturba si sfer'a consistoriale si cea protopresbiterale si cea parochiale. Vine sinodulu si intrãba pre consistoriu ca ce s'a facutu cu scôlele? Presiedintele va respunde: aci e referintele insp. intrebãtulu. Elu va respunde: amu facutu ce amu vrutu sãu ce amu pututu; deca ve place bine, deca nu ve place sanetate buna! Apoi bine consistoriulu, va replicã sinodulu asiã ai grigitu de scoli? Asia, pôte duplicã consistoriulu, dara n'ati luatulu dvôstra fãptice privighiarea scôleloru din mân'a mea si ati dat' o inspectorulu, nu ati luatulu din mân'a mea protopresbiterale si le ati datulu inspectorulu, nu ati luatulu din mân'a mea parochiale si le ati datulu inspectorulu, si nu l'ati pusulu pre consistoriu in pusetiune de a nu scã ca e coordnatulu elu, sãu subordinatulu inspect. ref.; cãci elu de câte ori voiesce presid. cons. a-lu trage la dare de sãma, se provôca la alegatori sei, la sinodu, de câte ori e vorb'a de scoli ni spune ca le pãrtã elu de grigia. Bine consistoriulu n'ai intielesu bine ce amu vrutu noi, elu are numai sã privegheze. — Ce se privegheze? cãci spre acesi'a sum eu. — Preste tôte aceste, cá sa-si implinesca fie care misiunea. — Adeca si preste consistoriu va dice acesi'a, atunci responsabilitatea numai cade asupr'a mi. — Dara apoi unde vomu stã cu manipuliunea. Presiedintele va vrea sa tienã siedintia, darã referintele insp. va dice: eu plec si me duc. Cu referãd'a? lãti unu suplente! Pre cine? ca n'amu nici unu barbatu de scôla, iera cei-lãti nu pãrtã pentru ca au afacerile lor si apoi nici nu se va allã nimenea care sa lucre pentru cá altulu sa se pãrtã preumblã prin tiãra etc. etc. etc.

Eata dara câtu de conturbatoriulu pôte deveni unu singuru factoru, carele nu se pôte aduce in consonantia cu statutulu organicu si care are dealmintrea se impede si pre venitoriu desvoltarea cea naturalã a impartirii administratiunei scôleloru nôstre din archidiecea. Senatulu scol. dupa statutulu tramite comisari din sinulu seu, aici sinodulu octroiaza unu inspectoru cu potestãti, cari din senatu facu numai unu personalu de asistintia, denaturãndulu dela firea cea de corporatiune reprezentativa, carea alãsa odata se constitue pre sine, lucre si

*) A se indreptã si la sied. VI in nr. tr. R.

pörta in solidum tötä respunsabilitatea afaceriloru sele.

Cu tötö ca sinodulu n'a intratu intregu pre calea principiale chiaru cându afacutu cestiuone de principiu, amu avutu o placere nespusa cându ascultämu discussiunea, cea mai frumösa si cea mai interesanta din tötä sessiunea, in privintia regulärei senatului scolasticu in döne siedintie lungi. Chiaru si din cuventäriile aceluor ce purcedeau din punctu de vedere de onöre alu sinodulu din 1870 si din alte puncte de vedere au fostu unele cuventäri in adeveru parlamentarie. Si impregiurarea acést'a ne spune ca déca astadi nu s'a nimeritu din o parte mai mare a sinodulu calea principiale conforma basei vietiei nöstre constitutionali, aceea se va intemplä mäne, pentru ca amu vedutu multu zelu si buna vointia intre cea mai mare parte a membriloru sinodulu.

Noi credemu ca pâna la anulu tötö voru merge si mai bine in ceea ce privesce adeverat'a vietia constitutionale. O credemu acést'a pentruca deputatii din provinciä incepu a fi totu mai putienü primitori de suspiciönärele si optite pre la urechi de unii si altii si remänu pre lângä judecat'a lorü propria.

Si odata ajunsi la formarea unei juste si adeverate opiniuni despre starea nöstra si despre midilöcele indreptärei ei, vomu uitä tötö neplacerele intempinate la inceputu, iära poporul va binecuventä in veci pre acelu ce l'a pusu in vietia sinodale, si va dá cu bucuria denariulu pentru dens'a, cáci se va convinge ca acést'a i dá putere spirituale si morale, puterea cea mai momentuösa in vietia ömeniloru si popöreloru.

Onöre si profunda multiamire stimabilei societäti Brasiovene romäne.

Prea onorate dle redactoru! Binevoiti ve regnu a dá publicitätiei in pretiuitulu jurnalü „Tel Rom.“ cele ce urméza:

Ca nespusa bucuria ömu cetitu apelulu dö Brasiovu 21/3 a. c. in nr. 26 alu T. R. referitoriu la imbratosiirea meseriloru din partea tineriloru romäni; cu placere si tötä voi'a lu amu cetitu in bisericä in un'a din serbatorile pasciloru inaintea poporulu, bá si altor'a particulariu; espicändu-le si spunendole ce folöse, ce avántagié mari ne aru aduce si nöue romäniloru meseriile, avendu multi meseriasi din senulu nostru. Le amu spusu de repetite ori ca: „Meseria la ömu e braciara de aurü,“ si cá „celu ce se radiema numai pre straini, acelu are se piära.“ —

FOISIÖRA.

Prescriptulu verbalu

alu siedintiei publice a societätiei studentiloru din gimnasiulu scöleloru comerciale si reale gr. or. din Brasiovu tienuta in 1 Apriliu st. v. 1873. in sala gimnasiulu.

(Urmare.)

Nici decum! cáci admitendu acést'a, amu contestlä libertatea ömulü si pria consecintia logica respunsabilitatea de faptele sele. Legislatiunea si penalitätile prescise n'aru avé nici unu sensu, cáci cu ce dreptu amu pedepsi pre o fiötia, care a comisu fapte fára vointia sea. A-si vrea sa sciu, ce aru dice dlu preopinentu, cându l'aru atacá furii, déca ei suntu condusi de fatalitate? Si-arü cere despagnabile? Negresitu ca nu; cáci furii au facutu intocmai cá fiérelé selbaticu, care nu au vointia libera si prin urmare nici respunsabilitate. Daru sa nu mai alunecämu pre acestu terenu ridiculu, ci sa ne lamurimu bine in privintia fatalitätiei.

Fatalitatea nu este o putere, carea direge sörtea individiloru si a popöreloru, nu este acea mäna de feru, din bratiéle cárei'a nu mai putem scapá, ci este numai o scusa a debilitätiei si a nesciintiei nöstre, ori-cändu ni se intempla ce-va preste asteptarea nöstra; ori de câte ori culegemu unu resultatü tristu alu actiuniloru nöstre, ne place a ne mangaiá, ne place a ne insielá pre noi insine punendu-ne sub scutul fatalitätiei. Cum credeti? Ce va secerá celu ce sémena ventu? Neaperatü furtuna? Consecintia fapteleorü este rigurösa.

Fatalitatea tienea odata loculü nesciintiei, astadi inse cându sciintiele au facutu progrese imense, fatalitatea este silita a se margini intr'unu spatiu fórté ängustu. Astadi in tempu de furtuna nu ne mai

Stimabilulu apelu, dupa pareä mea nu va cástigá resultatulu doritu, cáci in unele pärti ale patriei nöstre se apera, fugu romänii de meserii, precum dévolulu de tamäia, ca tötö ca si pâna acum s'a indemnatu romänii se imbratosiedie acestu ramu — acést'a ocupatiune; totu in zädaru, fiindu-ca multi suntu in credintia si pricepere precum unu demonu! —

Amu facutu si eu calatorii si esperintia bunisiöra si amu observatu, ca nu poporul de rendu ci-o parte din inteligintia nöstra pörta tötä vin'a si iata pentru ce: preotulu de aru avea 20 feciori afara de fete, pre toti i-arü popü! Bá de aru fi legea bisericésca precum a telegrafulu si postei, aru stä sa-si popésca si fetele! Dara, n'a avutu norocu de asifeliu de lege! —

Dintre frati invetiatori si d. d. profesori asemenea fórté putieni voru fi, cari voru avea copii pela meserii. —

Ei, déca nu acést'a stim. persöne voru — preste totu loculü a imbratosiä si acestu ramu de sciintia, — siguru poporul de rendu nu va face iniciativa. Poporul de rendu e precum o turma de oi, déca ciobanulu nu va plecá si fluierá, inaintea ei, nu va ajunge la loculü destinatu ci se voru imprasciä in tötö pärtile si multe voru retaci. —

Din acestea si multe alte motive, (cari déca le-asiü fi scrisu tötö trebui'a prea multa harthia) 'mi ceru seusa si p. t. lectori se-mi permita a bate si eu niticlu töt'a — insa nu la urechile surdulü: —

D. D. preoti si frati invetiatori sa-'si deie pruncii pela meserii (sciindu ceti si scrie bine) dara fára zabava, — se faca iniciativa si atunci stim. A pelu din cestiuone va avea resultatulu doritu, si poporul nepriceputu siguru ii va imitá. Nu totu preoti si iära-si preoti si mai sciu eu ce! Sa se imbratosiedie cu afabilitate si fala meseriile, la din contra in putiene locuri vomu avea meseriasi din senulu nostru, si dömnö! buna e meseria la ömü. —

Observu eu, ca in comun'a unde dejä functioneaza suntu multi cu 4—6 feciorasi, si déca nu se face destulu indemnü si nu se face iniciativa din partea celorü competentü ba a-siu potea dice obligati, — dintre sateni nu face unulu!

Maioritätea poporulu nostru de rendu asiä e de necapace, ne luminata in ramulu din cestiuone, incätü unu maiestru — de ori-ce specialitate — se-i invetie copilulu in tötö gratisu la parinti acasa (privatim) si acelu satenu aru fi in positiä se alunge pre maiestru din casa-i! Sum convinsu de acestu adeveru. —

tememu, ca fatulu ne va face visita in chipulu fulgerulu, in edificiulu, ce ne scutesce, cáci punemu unu parafugeru, care i inchide usile. Esemple de asemenea natura suntu nenumerate. Ca isbesce unu glontiu pre unu individu acést'a nu e fatalitate, ci este esecutiunea unei vointie. Poporul dice inse, ca asiä i-a fostu scrisu. Dara de ce öre sörtea nu se folosea de aceste arme inainte de inventiunea glontiolü. Casurile suntu atätü de dese astadi, incätü 'mi pare, ca si sörtea a invetiatu, ca acésta arma este mai apta. Dara unde ajungemu? presupunemu o sörte, care póte sa se perfectionedie? Chiaru prin acést'a se néga esistintia unei sorti, cáci ea déca aru esiste n'aru putea fi decätü nemutabila. Dlu preopinentu trecendü preste tötö acéstea, nu voiesce sa scie nici de progresulu ce l'a facutu sciintiele, nici de argumentatiunile ratiunei, ci gramadindu esemple nerumegate, cërca a ne duce in eröre numai prin asertiuni crediendu, ca tötä lumea o sa le primésca de bani buni. — Egiptenii, Asirienii, Persii, Grecii, Romänii etc. dupa d-lui s'au succesu unulu dupa altulu conformu decisiunilorü fatalitätiei. Nu vrea sa cercetedie, care au fostu causele, ce au inaltiatu pre aceste popöre, si care peccatele ce le-au trântitu din inaltimea, la carea se radicasé.

Este unu principiu recunoscutu: „ömulü póte numai cátu scie“. Aplicändu acestu principiu la natiuni lu putemu formulá astfeliu: natiunile potü numai atätü pre cáta sciintia si moralitate posedu. Cele mai culte si mai morale, dömnöscu preste cele mai putienü culte si mai corupte. Cele mai mici natiuni nu potü fi inghitite, déca voru avea in sine simburéle vietiei si voru intrunü conditionile neaperatü trebuincióse preste esistintia. Elvetienii indata ce a intrunutu aceste conditioni si-au eluptatu libertatea de sub imperiulu germanu sub care gemea atunci tötä Europ'a midilocia. — Poporulu romänü si-a mantienutu libertatea pâna a avutu aceste con-

Sa mai lase asiä dara fii preotiloru preoti'a, cáci vine tempulu cându toti preotii voru fi numai fii de preoti, apoi si dintre tenerii de mireni suntu demni de preotia, ba cá unii din preoti, — multu mai cu evlavia si cu frica lui Dömnödiu. —

„Unu poporu, ce nu combate, nu merita libertate! — Voru dice unii ca meseria se invatia cu spese mari si trebuie a suferi chiaru si neplaceri; adeveratu e, insa eata ce a disu poetulu Bolintinenu:

„Se suferimu ca cei-lalti se fia fericiti si se murimu, cá cei-lalti se nu fia trüditü.“

Amu vorbitu cá se spunu adeverulu, iära nu din dispretiu séu ura catra altii. —

Resumendu-me pre lângä cele ce precedu, primiti ve rogu dle redactoru, incredintiarea ösebitei mele consideratiuni de stima si devotamentu ce ve conserva.

Alu Dy. stimatoriu.

P o r c e s c i, in Aprilie 1873.

Aronu N e e s i ' a
docinte.

Domuile redectoru! Se dice ca fapt'a buna merita lauda; din ast'a consideratiune 'mi-iaq libertate a ve comunicá urmatörelé despre fapte bune, si a ve rogá totu odata cá se le dati locu in stimat'a föia „Telegrafulu Romanu.“ CREDU ca suntu imbucaratörie pentru ori si care romänü interesatu de inaintarea si vietia poporulu nostru.

In diu'a a trei'a a serbatörei säntei invieri (10 Apriliu a. c.) amu fostu norocosu a asiä in comun'a bisericésca gr. or. Buciumu Poieni (Protopresb. Zlatnei de josu) la esamenulu semestralü de ierna facutu decätü pruncii dela scol'a nöstra confesionale de acolo, unde functionéza cá invetiatoriu Vasiliu Corpade; cu acést'a mi s'a datu ocasiune a vedé mai multe fapte demne de a fi recomandate publiculu romänü, cá nescari esemple demne de tempulu progresulu in carele traimu.

Incätü privesce instructiunea, prunci la scöla, precum amu observatu, intru adeveru ca erau putieni, fatia cu marimea comunei si numerulu prunciloru, cari in urm'a legi de instructiune, aru fi obligati a frecuentá scöla; progresulu facutu inse de aceia circiter vre-o 40, cari au facutu esamenulu, este fórté imbucaratöriu, asiä incätü pre lângä asteliu de impregiurári, aru poté servi de onöre ori si cároru invetiatori dela scölele comunale, unde statulu a confiscatu pentru sine-si sarcin'a instructiunei.

Objectele din cari s'a facutu esamenulu — precum mi-aducu aminte — au fostu; Religiunea, isto-

ditiiuni. Indata ce ele a disparutu n'au fostu supusu de Turcii, carii inspaimentau Europ'a, ci de lipitorile Fanarulu. Dara ce se mai spunu: instrate margarite; pre scurtu natiunile ce voru sa fia libere, trebuie sa stea pre o trépta egala de cultura si de moralitate cu cele-lalte. Acést'a nu este ce-va imposibilü. Vointia! si positiunea lorü va fi asigurata.

Mai departe dlu preopinentu dörmö liniscitu si se légana in sperantia, ca sörtea va intörce föi'a, pre care sta scrisu unu viitoriu de aurü alu romäniloru. Nu ne spune insa cându si sub ce conditioni o va intörce? sa fimu noi indiferenti? Dá! asiä dice d-sea, cáci si déca amu voi n'amu ispravü nimic'a. Sörtea este capriciósa, si nu va face decätü ce va avea gustu. Acést'a este tocmai cá si cându amu cadea in apa, si n'amu voi sa dámu din mäni si din picióre, ci ne-amu leganá in sperantia, ca sörtea ne va scapá. Nu recunöscé asteliu unu principiu recunoscutu de lumea intréga, ca cine traciesce sperändu, móre flämendu. Este vre-unulu din noi, dömniloru, care sa nu speredie unu viitoriu ferice? Negresitu ca nu! Noi inse legämu acestu viitoriu de actiunile nöstre si credemu precum aru crede si d-sea, déca si-arü dá östenéla a cugetá cátu de putienü, ca fára munca nu se castiga nimic'a. Voimu sa avemu viitoriu de aurü trebuie sa ne concenträmu puterile, sa incepemu lopt'a de estirpatiune in contr'a nesciintiei, in contr'a imparcheriloru, si in contr'a tutororu relelorü ce ne bantüie. Delaturandu acéstea vomu sili pre aceea sörte neindurata se intörca mai curendu föi'a, la din contra mi-e tare frica, sa nu o stérge si sa o inlocüiesca cu cuventulu, peire.

CREDU ca acéstea suntu destule argumente prin care se probédia sörtea joculu natiuniloru.

(Va urmá.)

ri'a biblica, gramatic'a romana, cetirea din legendariu cu analis'a cuvintelor si scrierea, geografica patriei cu cate-va cunoscintie din istoria, istoria naturale, computulu si altele. Din toate acestea pruncii raspundeau bine si cu curagiu la toate intrebarile ce li se puneau.

Ceea ce poate inse se casiune mai multa bucuria ori si carni cercetariu alu comunei acelei'a, este scol'a cea noua, carea s'a edificatu si se pregatesce acum, si carea nu numai ca poate se corespunda catu mai bine, mai multo decatu recerintieloru legei, in ceea ce priveste localitatile, si inca atatu este de frumoasa si bine planuita incatu servesce spre tota onorea crestineloru de acolo, cari pre langa impregiurările de vietia atatu de grele in cari se afla locuitorii montiloru apuseni — ca si toti locuitorii Transilvaniei, au potutu sacrifică atatu pentru scopulu culturei pentru carele ne luptamu prin atatea neajunse si pedeci obvenitorie. Onore comunei si barbatiloru cari au condusu comun'a intru efectuarea acestei opere menite si consacrate invetiamentulu!

Ci, ceea ce m'a facutu a ve scrie P. O. D. Redactoru, cu acest'a ocazione, nu suntu numai acestea amintite pana aici, ci motivulu principalu carele m'a indemnatu a fostu si este altulu, dupa parerea mea atatu de meritoriu incatu pentru interesulu nostru de cultura si recerintele de exemple bune, aru fi o dauna morale alu lasa se remana strainu si necunoscutu emulatoriloru, cari si-au propusu spriginirea si sacrificiulu pentru cultura popululu.

Onorea si meritulu pentru edificarea scoliei privese in genere pre tota comun'a, si in specia pre marinimosulu parochu de acolo „Ioanu Iancu“, si pre zelosulu comitetu si epitropia parochiale, cari au avutu insufletirea a sacrifică insisi, si a indemnă prin exemple pre poporu pentru scopu; asemenea privese pre parintele protopopu carele este celu mai de capetenia conducatoriulu alu crestineloru din tractulu seu. Fondulu scolasticu inse, infintiatu nu demult, si despre carele amu aflu in aceea-si di o ocazione luarei ratiocinieloru decatu parintele protopopu Ioanu Galu, — este unu monumentu pururea viu, carele va aminti si onora in seculi, va face memoritoriu numele marinimosulu si nobilulu parochu Ioanu Iancu, iubitoriu si devotatu pentru cresterea si desvoltarea popululu seu.

Dupa cum amu intielesu, parintele parochu, pre carele prelanga anima buna, la indiestratu Ddieu si cu o starieca frumoasa, cunoscandu de o parte imperiositatea, cu carea ne provoaca tempulu ca sa ne luminamu; iera de alta neajunsele si greutatile cu cari —

Disertatiune

despre revolutiunea lui Todoru Vladimirescu tienuta in siedinti'a publica a societății de lectura a studentiloru dela gimnasiulu romanu din Brasioyu.

Domniloru! Unu evenimentu grandiosu, care a decisu sortea principateloru romane, care a adusu la vietia unu poporu incatenatu de seculi, si i-a renascutu consciinti'a nationala pentru conservarea propria in viitoru este revolutiunea lui Todoru Vladimirescu dela 1821. Acestu anu scrisu cu litere neperitorie in sufletulu machitu alu romanulu face epoca in istoria principateloru si in genere a romaniloru. Trista, fatala, periculoasa fu starea romaniloru inainte de acestu anu. Deca deschide cine-va cronicile romanesce scrise cu amaracione si lacrimi nu va afla intr'unu decursu de mai bine d'unu seculu, decatu numai persecutiuni, jefuiri, chinuiri, comploturi, tradari si in cele de pre urma nisuintiele onoru venetice de a omori unu poporu, care-i primise cu bratielu deschise. Grecii erau acei'a cari fiindu egoisti incarnati si predominati de unu materialismu ierasi voiau a suprima pre nenorocitiu romanu.

Romani pre tempulu lui Brancoveanu si perdu increderea la Turci, si acesti'a le caseza dreptulu de a mai avea domni pamenteni. Le trimite nisce creature de ale Fanariotiloru impreuna cu o multime de golani Greci, a caroru caracteru este aratatu prin cuvintele „linge man'a, care n'o poti musca.“

Acum vine tempulu vijeliosu. Nori grei, furtuni ingrozitoare se descarca asupr'a Romaniei. Radele de lumina disparu si intunerecu adincu se intinde preste acestu pamentu udatu de sangele romaniloru. Virtutea este inocuita de vitiuri. Numele de romanu devine nume de batjocura. Simtiemintele nobile se stinsera cu totul. Boierii se facu unelte ale Fanariotiloru perfidi si tieranulu posu in lanturi si injugatu se svercolia la picioarele veneticulu. Functiunile toate se ocupa de Greci. Guvernulu era acum unu guvern de mascarade si frivolitii nerusinate. Romani se aflau in agoni'a mortiei. Fana-

precum pretolindinea asiā si aici — este intempinata nisuinti'a nostra catra lumina, a avutu nobilulu simti'a a sacrifică insusi din averea sea propria, unu capitalu de 2000 fl. v. a., di done mii, si prin acest'a a pune temeiu fondulu scolasticu din acest'a comuna.

Este frumosu esemplu in tempulu nostru, este marele sacrificiu adusu pre altarulu natiunei si este mare ajutoru pusu la dispusetiunea popululu lipsitu!. Pre langa acestea totu odata mai este acesta fapta, inca o dovada, despre interesulu si consciinti'a ce are preotimea nostra facia cu chiamarea sea; si este unu argumentu, cumca ori prin cate impiedari tendetioase si reactionarie, caus'a nostra, care este progresulu, va triumfa.

Acestu capitalu, in urma manipulatiunei intiepte, s'a ridicatu pana in presente aprupe la cifra de 3000 fl. v. a. parte in obligatiuni parte in bani gata.

Acestea amu aflu cu scopu d. redactoru a vi le impartasi, ca noutate fericita din serbatorile santei invieri; si acest'a din urma, a fostu motivulu carele m'a indemnatu mai vertosu a vi-le descoperi. Onore dara comunei, comitetulu si epitropiei parochiale de acolo; onore si lauda bravulu si nobilulu parochu Ioanu Iancu! . . . —a.

Pianulu-infer. 3/5 1873.

Domnule Redactoru! Bine-voiti a da locu in pretiuitulu diurnal „Tel. Rom.“ orduriloru urmatoare:

Dupa ce fostulu notariu in comun'a nostra Savu Mateiu, s'a inaintatu la rangulu de cancelistu la judecatori'a cercuale din Sebesiu, postulu de notariu de aici a devenitu vacantu. — Este in genere cunoscuta manier'a fratiloru sasi, ca acolo, unde nu potu face dupa placulu loru, apoi facu invoieli cu romanii; inse acestea asiā le compunu, incatu romanii sa fia invoiti la daun'a propria si la doband'a sasiloru. Inspectorulu localu, Fr. Huttern, temendu-se, ca nu cum-va sa devina acestu notariatu la man'a unui romanu, conchiamă comitetulu comunalu pre 29 Aprile 1873 si propuse, ca pana un'a-alta sa se invoiesca comitetulu a primi in modu provisoriu pre svabulu din Wurtemberg, Georg Haldenvang, carele din trei profesii, precum: panzariu, zidariu, cismariu, nici de un'a nu e aptu, apoi de notariu nici vorba nu pote fi, totusi dlu inspectoru, orbitu de simtiulu si simpatia catra svabulu celu mai simplu ca turculus, vrea a caracterisă pre tota lumea, ba chiaru si numi pre unii, despre cari avea temere, ca voru peti acestu postu, dicendu, ca nu

riotti se grabiau ale da lovitur'a mortala, a sterge o natiune din cartea vietiei rapindu-i limb'a si storcendu-i prin torturi infioratore poterile sale de vietia materiale si morale. Acest'a era sortea unui poporu, ce fuse stanc'a de care se isbira ordele barbare, ce aperase cu siroie de sange Europ'a intraga de inundatiunea musulmana.

Desperati cu totul, avendu cutitulu infiptu pana in osu, parte mare din romanii si aflau singurulu asilu in haiducia. Vine anulu 1821. La inceputulu acestui suferintiele romaniloru ajunsesera pana la extremitate. Se vede insa ca providenti'a a voitu a da o lectiune romaniloru prin acesta, a apropiat pre boieriu de tieranu, ase interesat mai multo unulu de altulu si a-i face sa pricepa ca numai in unire potu sa-si elapte unu viitoru mai bunu. In momentulu supremu man'a providentiala vine intru ajutoriu. Ventulu ce venea de catra apusu alunga norii cei grei, fortunile se micioraza si steu'a mantuirei ce parea ca se stinsese apare din nou cu o lumina crescenda. Ideile de libertate ce percurgeau apusulu dela unu capu la altulu strabatu si in Romani'a. Unu barbatu era de lipsa, care sa esopereze cu seriozitate aplicarea loru. Providenti'a se ingrijesce. Trimite unu barbatu resolutu, jalosu de libertatea si independenti'a popululu suferindu, capabilu de a sparge intunereculu, in persona marelui Todoru Vladimirescu, eroulu acestui anu memorabilu si renascatoriulu nemului romanescu.

Todoru s'a nascutu la 1780 in satulu Vladimiruslu. Dupa obiceiulu de atunci, ca fu de mazilu de copilu servi in casa boierulu Glogovenu din Craiova, unde invetiā grecesce. In etate de 18 anit ese de aci si intra la pandori. In resbelulu ruso-turci, de pre atunci esclat prin tactic'a sea militara, pentru care fu renumeratu din partea lui Const. Ipsilanu Vod'a cu functiunea de slojeru in pitaco, iera Rusii i-au oferitu decorati'a Sf. Vladimirescu clas'a III si rangulu de locotentu. Dupa finirea resbelulu nu

pricepu nici catu cism'a Ioi. — In sine vedendu d. inspectoru, ca comitetulu nu-i primesce propunerea, se invoi, ca pana in 27 Maiu a. e. se circulede in scaunu concursulu pentru ocuparea acestui postu de notariu. Pana atunci sub raspunderea lui Haldenvang se afla cancelaria cu toate cele tienatorie de ea.

Amu aseceptatu spriginirea si aperarea drepturiloru comunali de catra dlu Benn'a, ce se afla pre-sinte, ba chiaru si ocuparea acestui postu iau fostu oferitu comitetulu permajoranuu, inse ce se vedi! Dlu Benn'a da inspectorulu o epistola sigilata, carea dupa departarea densulu din casa, o cetesce inspectorulu, si aceea continea declaratiunea, prin carea nici decum nu voiesce a primi postulu de notariu oferitu de comitetu. Totu noroculu amu avutu cu dlu Piso, adjunctu de politie din Sabesiu, care a sciutu frange toate frasele maiestrose ale vicelanulu inspectoru si cu o intiepleciune si tactica rara iau sciutu combate toate tehnele viclene, cu care in tempu de 4 ore necontentu luptandu-se, vrea a incheia invoiea cu comitetulu fara voi'a comitetulu.

Dlu Piso merita tota lauda, si pentru acest'a va remanea neuitatu in comun'a intraga cu atatu mai vertosu, ca in suplic'a comitetulu catra inspectorulu asternuta a pretinsu limb'a romana in toate afacerile comune, ce firesce s'a si primitu cu aceea, ca sa se scia si cea germana.

In noptea din 1 catra 2 Maiu a. e. venindu Savu lui Petru Savu, locuitoriu de aici, carele fusese la tergu de septamana in Sabesiu, s'au aflu dimineti'a in 2 Maiu Mortu in Calicica mica langa satu, astadi va fi ingropaciunea, despre vre-o cercetare din partea justitiei nu mai e nici vorba, ba nici credu sa se fi facutu aretarea necesaria catra ofiolatulu competente fiindu notariulu togm'a nou.

Unu membru alu comunei ce a fostu presentu la ambele casuri.

Cinca-mare, 18/30 Apr. 1873.

Motto: Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus!

Si Ddieu au facutu in 6 zile lumea, si toate celea-lalte din si afara de lume, a sieptea di inse au odihnitu; numai Noericheni nu odihnira si nici nu odihnescu, ci roscolescu tota pulberea din Noerichiu si o rostogolescu prin pretiuitulu nostru „Telegr. Rom.“ si umple tota lumea cu o intunecime cumplita, din care eshalaza neadeveruri si calumnie si orbesce pre toti intiepletii din acesta lume, ba inca si din ceea-lalta lume, care se estinde dela

mai ocupa nici o functiune insemnata, ci era unu simplu vatavu alu plaiului Closiani. De-si ocupa o functiune mica, totusi trecerea lui inaintea popululu era forte mare. Prin meritele sele, patriotismulu si energi'a caracterulu seu, sciut sa-si alipsea o multime de partizani, cu deosebire barbati de preste Oltu. Mai asecepta momentulu oportunu, spre a pote curati tier'a de carii, ce rodeau in medu'a romanulu.

Pre candu isbucnise eteri'a Greciloru, Todoru se afla in etate de 35 de ani. In acestu tempu pleca la Bucuresci in cause finantiare. Aci avu ocazione a cunosce pre deplinu intrigile si propagandele de demoralisatiune ale greciloru. Indignatu cu totulu cu mare pofta doresce a sosi tempulu candu sa-si resbune aspru asupr'a veneticiloru.

Glasulu de libertate alu lui Ipsilanti strabatuse si in Romani'a si afla echou puternicu in animele greciloru de aci, ba chiaru si a multoru boieri ener-vati cu totul si fara nici unu caracteru. In Bucuresci si castigase Ipsilanti multi aderinti dintre capetenii. Prin satelittii acesti'a se cerca a anima pre bietulu romanu de a se inolat sub stegulu libertatii grecesce. Todoru priveghieza cu mare atentiune toate miscările greciloru. Mai pre urma concepe ide'a de a pune capetu atatoru ilegalitati si suferintie, se decise a se resculat. Audiendu ca Ipsilanti si-a lqatu drumulu spre Bucuresci crediu, ca acum este tempulu favorabile de a biciai pre greci si a scapa tier'a de lipitori. Trece cu vederea pre boieri, cunoscandu bine catu de decadinti erau ei atunci si se adreseza catra bratii montiloru si voinicii codriloru, catra olteni. O mica suflare, care sa desvelisca jarplu acoperitu de cenu-si'a tempulu indelungatu, fu de ajunsu ca sa incinga foculu pentru libertate. Cu mica cu mare, cete de cete alergara romanii la glasulu puternicu alu marelui Todoru. Ca roiulu de albine esiau romanii din unghierile caseloru, din desimea codriloru si din fundaturile valiloru.

(Va urma.)

Nocrichiu pâna la Fofeldea și returu, și pórta de nasu pre toti acei'a, carii nu vreau sa auda adeverulo, precum au dusu in retacire pre preotulu celu cu fale'a rupta, séu mai bine dusu de Nocrichieni, multu laudatulu și meritatulu preotu I. M., de aici pre unulu din Sabiu, carele și astadi crede că in sânt'o evangelia, ca mai stralucitu preotu cá acest'a nu este, secundându-i cei doi din Nocrichiu unu Aminu puternicu!

De-abia s'au asediatu pulbera cea dintâiu roscolita de sânti'a sea dlui Maieru administratoru protopopescu, adaptu cu sciintiele inalte din norm'a Nocrichiana și bine meritatu pentru sine și ai sei, prin articolulu seu de dto 27 Martiu a. c. din nr. 27 a „Tel. Rom.“, facutu dupa chipulu și asemenarea sea, și eata! ca unu teneru frumosu, oblu și inaltu cá bradulu, esitu din capulu Minervei cu o minte rara, agera, petrundietória, adencu cugetatória, încátu intre Nocrichia și Fofeldea nu-i poti aflá parecchio, de cum-va inbite celitorile nu vei alunecá a crede, ca par. administratoru concernente e unu „facsimile“ alu seu, o persóna cu numele D. Zacharia din pulbera rostogolita de antecesorulu seu cioplitu dupa chipulu și asemenarea sea iésa cu unu articulandru de dto 2 Apr. 1873 in nr. 28 alu „Tel. Rom.“, datatu din Nocrichiu, prin carele s'au facutu o intunecime mai mare cá cea dintâiu și asiá o frica și cutremuru ne-au coprinsu, de nu aflámu locu de adăpostu, nu cunóscemu mai multu frate pre frate, nu scimu deosebí mai multu pre siarlatanii de ómenii de omenia, pre cesti'a de cei-lalti, pare ca s'au facutu o turma și unu pastoriu de cei peccatosi; inse multiamita lui Ddieu, ca dupa putientica vreme s'au imprasciatu norii și intunecimea departându-se s'au facutu lumina, și radiele binefacatóriale alé sórelui incaldiau pre unu siorecasiu nou nootiu, din pamentu esitu frumosu — și inca cu zvikeru pre nasu — dara ridiculosu, pre arealulu Nocrichiului jucându.

Dupa introduciunea acést'a seriósa-satirica, amesuratu Nocrichiano-Fofeldénului, me adresezo cu celu mai profundu respectu cátra inalt'a persóna a dlui Zacharia și-lu întrebú cá respunsu la articlândrulu seu :

1. Da óre cine te-au inputernicitu și cine tí-au datu ansa la aceea, de-mi tragi numele meu la forulu publicității, cându insusi recunosci, ca subscrierea articolului din Agnit'a 25 Mart. 1873 nr. 26 din „Tel. Rom.“: „membrii de incredere din scaunulu Cincului-mare, aru fi neadeverata“, și totusi dci séu scrii cu o cutezantia fára de mesura: „póte și mie-mi plesnesce prin capu a imprasciá orbescu in publicu atari secaturi nefundate?“ Se o scii marele intieptu dela Nocrichiu, ca eu, cându scriu, ori și unde va fi aceea, nu scriu orbescu, cu atât'a mai putienú secaturi nefundate, nici nu facu blamuri de acelea cá d-ta prin Agnit'a pre la scrutiniu, încátu 'ti dai singuru testimoniu de paupertate, ca nu esti capace a te portá parlamentariu intr'o adunare publica, și déca totusi cutedi a aduce numele meu la forulu publicității spre a aruncá mantéu'a saraciei-'ti spirituale preste capulu meu, sa scii ca acést'a insusire-ti nu se lipescu de mine pentru ca atâtu purtareá mea cátu și caracterulu meu suntu inca nepatate și stáu mai pre susu decâtu ale ori și cáruí intrigantú necioplito, carele cu blamurile iesu și inaintea publicității și nu se industu-lescu cu celea patite! faptele mele de pâna acum suntu chizasia neresturnavera despre aceea, ca eu nici odata n'amu scrisu, n'amu imprasciatu neadeveruri, orbescu in publicu, séu secaturi nefundate, și nici nu voiu scrie, nici nu voiu imprasciá nici odata neadeveruri, in specie prin foile publice, neadeveruri, care atingu chiaru caracterulu unei persóne nepatate; cu multu mai tare respectezu eu pre totu omulu și presupunu despre totu insulu, ca este de omenia, dreptu și cu caracteru nepatatu, dara cându faptele — care cu sofisme și neghiobii nu le poti acoperi — suntu rele și moralei publice stricacióse, cându nici dojene aspre consistoriale nu mai potú indreptá pre unu omu patimasu, ba inca in desfrenarea sea sustienuta de autorítati mai inalte, — cându mai departe se afla inca și ómeni — proccatori nechiamati — cari apera pre atari ómeni cu fapte rele, atunci vei iertá, ca voru iesi fára reserva la publicitate și voru dá de golu pre toti marsiavii, cari pre dupa culisa sustienú pre unu omu fára de lege și moralitate in sirulu preotiloru și vomu combatu cu energia tóte vitiurile, care se

vornu aretá publice, fia in Agnit'a fia in Nocrichiu, și fia chiaru și in Sabiu.

(Va urmá.)

Cestiunea israelita.

Estragemu dupa „Memorialu diplomaticu“ pasage din unu articulu interesantu intitulatu: diplomati'a Stateloru Unite și israelitii in Romani'a. Din elu se póte vedea prin acte oficiale opiniunea stateloru celoru mari asupr'a cestiunii israelite dela noi și rolulu ce l'a jocatu fia-care cu ocaziunea turburárilor dela Cahulu :

Gratia publicatiunii celuí din urma volumu alu corespundintiei diplomatice a guvernului Stateloru Unite, avemu sa fimu lominati asupr'a acestoru puncte sa scimu aceea ce cugeta asupr'a fapteloru aruncate in sarcina guvernului románu de acei barbati ai marilor cabinetu europene.

Cele dintâiu telegrame, cari vorbeau despre uciderile in Romani'a, produsera o via sensatione in statele unite. Israelitii cari ocupa mari positiuni in acést'a tíera, unde au sciutu sa merite stim'a generala, se miscara la scirea despre aceste fapte extraordinarie, și solicitara interventiunea guvernului federalu in favórea coreligionariloru loro.

D. Fish telegrafá indata dlui Moris, ministrului stateloru-unite la Constantinopole, de a se asigurá despre esactitatea fapteloru, și in casulu cându ele aru fi adeverate, „sa róge in modu oficialu pre Pórta de a pune capetu versárei de sánga.“

Respunsu dlui Moris se tramise indata. Ministrulu americanu incepe prin a stabili, ca Pórta nu póte face nimic'a in acést'a afacere, pentru ca Romani'a se bucura de o completa autonomia interióra, și pentru ca faptele relative la cele petrecute cu israelitii fusesea esagerate intr'unu modu considerabilu, de-si s'au comisu acte de violintia indetulu de regretabile. Intra in urma in consideratiuni fórté juditióse asupr'a causeroru acestoru conflicte. Prim'a cauza este influintia neincetata in Romani'a, a israelitiloru din Russi'a și Austri'a; acesti israeliti, cari „potu cu greu a-si castigá viét'a in Austri'a“, séu cari „pentru diverse resóne suntu goniti din Russi'a, se refugiazu in Romani'a“, unde prio modulu loro de a speculá „facu pre seracu și mai seracu.“

„Pretins'a persecutiune a israelitiloru in Romani'a nu este o cestiune de religiune ci de industria. Este o sarcina grea pentru guvernulu románu de a lucrá in aceste circumstancie cá sa póta mantienea ordinea inlauntru și sa dea satisfaciune opiniunii publice straine. Románii i grabescu a impededá cá tíer'a sa nu mai fia inundata de cátra israeliti, și elu nu cutéza a lucrá de téma cá sa nu atinga sentimentele de tolerantia ale Europei. Urmezá de aci ca tíer'a se gasescu totu-déun'a intr'o stare de agitatiune care vatema interesele diverseloru sele sectiuni, și care servescu la planurile acelor'a cari dorescu cá unu guvernú stabilu sa nu se póta mantiené, pentru ca astfelu sa póta falicitá absorbitiunea Romániei de cátra puterniciu sei vecini.“

D. Moris termina acést'a interesanta depesia dicendu ca multe intrigi politice erau amestecate in aceste cestiuni, și esprima convictiunea ca guvernulu románu condamnă in sinceritate ultragiule de cari suferisera israelitii, in acela-si tempu pre cându elu-'si puneá tóte puterile cá sa le previna.

Correspundintiele de cari vorbimu, de-si publicate tocmai acum, se raportá la anulú 1870. Cátra midilocolu anulú 1872, in urm'a turburáriloru dela Ismailu și Vilcovu, cabinetulu din Vashington incepú sa se ocupe mai in particularu despre situatiunea israelitiloru in Romani'a și D. Peixoto, consulu alu stateloru-unite la Bucuresci, fu acel'a care'i aduse in minte acést'a idea. D. Peixoto, care singuru este israelitu, luase o parte fórté mare la not'a colectiva ce corpulu consularu din Bucuresci adresase guvernului románu, chiaru pre tempulu acestoru evenimente dela Ismailu.

La 22 Iulie 1872, d. Fish adresá agentiloru americani, acreditati pre lángha puterile garante ale autonomiei interióre románe, o circularu prin cari i invita a face cunoscuta acestoru puteri ca statele unite erau prea simpatice causei israelitiloru persecutati in Romani'a, și ca aveau sperantia ca ele voru vedea in acést'a comunicare o incuragiare a impliní datoriile cari le incumbau cá puteri protectóre in virtutea tractatului incheiatu intre ele.

La Parisu și la Berlinu, comunicatiunea dlui Fich nu avú nici o urmare. La Londr'a lordulu Gran-

ville primi sugestiuinea cu o simpatie marcanta și se esprimá fórté francu cu generalulu Schencke, i disc ca guvernulu reginei se ocupase adese de acést'a cestiune, care in diverse ocazii a adresatu note guvernului románu in acést'a privintia, dara cari din nenorocire se pare ca n'au produsu multu efectu. Dupa lordulu Granville, o expresiune generala a opiniunii publice in tóta lumea civilizata aru aveá mai bune rezultate de cátu tóte mesurile ce aru potea luá guvernele straine; cu tóte acestea erá depusu a cáutu cu ministrulu stateloru-unite cá sa véda déca aveau óre care mesuri practice de luatú pentru e atinge scopulu pre care cele dóne tíeri 'lu aveau in vedere: amelioriatiunea sórtei israelitiloru din Romani'a. (Va urmá.)

Citatiune edictale.

Tom'a Ritivoiu, de religiunea gr. orientala din Sebesiulu de josu, carele a paresitu cu necredintia de patru ani pre legiuit'a sea socia Rachir'a Tomei Michaiu, și astadi nu se scie unde se afla, se citeza prin acést'a a se infatisá inaintea subscriului foru matrimonialu, cáci la din contra, dupa trecerea de siése luni dela datulu de fatia, in puterea ord. cu Nr. cons. 344 a. c. se va dá locu rugárei numitei sele socie, presentata la 23 Apr. a. c. de a fi despartita.

Sabiu, 24 Aprile 1873.

Scaunulu protopr. gr. or. alu tract. II. alu Sabiului.

I. Popescu,
protop.

(1-3)

Nr. ²⁸⁰⁶/_{civ.} 1873.

Licitatiune edictala.

Din partea judecatoriei reg. in Sabiu cá instantia reala se face cunoscutu: ca in urm'a rogárei lui Precupu Reu din Ludosiulu-mare, representatu prin adv. Dr. Borci'a de praes. 20 Aprile 1873 Nr. 2806, in cauza de dreptu contr'a Stanu Ioana Martinu pentru incasarea pretensiunii de 22 fl. 97 xr. v. a. c. s. c. prin decisiunea de dto, s'a incuviintiatu licitatiunea esecutiva a realitáiloru cestui din urma, care suntu dejá pre cale judecatoréscu secustrate și estimate;

1. A unui agru pe hotarulu Ludosiului-mare Nr. top. 1135 estimatu in 60 fl.

2. A unui fenatiu pe hotarulu Ludosiului-mare Nr. top. 8867 estimatu in 30 fl.

3. A unui agru pe hotarulu Ludosiului-mare, Nr. top. 9179 estimatu in 50 fl.

4. A unei vii pe hotarulu Ludosiului-mare, Nr. top. 10.023 estimatu in 10 fl.

5. A unui agru pe hotarulu Ludosiului-mare, Nr. top. 7529 estimatu in 20 fl.

Si s'au fipsatu pentru întreprinderea acestei licitatiuni terminulu dintâiu pre 28 Iunie 1873 și terminulu alu doilea pre 28 Iuliu 1873 de ambele ori la 9 óre inainte de amédi in cancelari'a comunalu in Ludosiulu-mare, sub urmatórele conditiuni de licitatiune :

1. Toti doritorii de a cumperá au de a solvi unu vadium de 10% din pretulu de estimatiune in bani gat'a la mánile comisariului de licitatiune.

2. Pretulu cumperárei e de a se solvi in dóne rate: rat'a prima in terminu de 15 zile, a dóua in terminu de 30 zile dela cumperare cu 6% la judecatoria;

3. Tóte spesele imprennate cu castigarea proprietátiicei acestei realitáti le pórtá cumperatoriulu.

Totu odata se provóca acei creditori ipotecari, carii nu locuescu in Sabiu séu in apropiarea acéstui'a, a-si denumi plenipotentiatii la scaunulu oficialu, spre a fi representati la impartirea pretiului, și a face cunoscutu numele și locuint'a acestor'a pâna la vindere, la din contra voru fi reprezentati prin curatoru, ce se va denumi din partea judecatoriei.

In urma se provóca și acei'a, cari credu ca potú dovedi drepturi de proprietate séu alte pretensiuni séu drepturi de prioritate pre bunurile secustrate, pre lángha tóte ca nu li s'a tramisu o incunosciintiare speciale, cá sa-'si dee incusele de pretensiune la susu memoratulu oficialu funduaru in terminu de 15 zile dela díu'a ultima a publicárei Edictului, la din contra atari incuse nu voru impededá decurgerea esecutiunii și pretendintii se voru avisá singuru la restulu pretiului de cumperare, ce va întrece.

Din siedint'a scaunului judecatoréscu.

Sabiu in 3 Aprile 1873.

(3-3)